

- OBÚ SR
- Žiadatelia o využívanie geotermálnej energie

Váš list číslo / zo dňa
/

Naše číslo
484-1033/2022-I.

Vybavuje
Ing. Veselényi

Banská Štiavnica
07.07.2022

Vec

Využívanie geotermálnej energie - usmernenie

1. Všeobecná časť

Legislatíva Slovenskej republiky upravuje využívanie geotermálnej energie, ako osobitný zásah do zemskej kôry podľa § 34 ods. 1 písm. d) zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“) s potrebou povolenia tejto činnosti, ako banskej činnosti podľa § 11 s poukázaním na § 18a písm. c) zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“), a tiež podľa príslušných ustanovení vyhlášky Slovenského banského úradu č. 89/1988 Zb. o racionálnom využívaní výhradných ložísk, o povoľovaní a ohlasovaní banskej činnosti a ohlasovaní činnosti vykonávanej banským spôsobom v znení vyhlášky SBÚ č. 16/1992 Zb. (ďalej len vyhláška č. 89/1988 Zb.“).

Pojem geotermálna energia špecifikuje zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“) v § 3 písm. o) cit. : „*geotermálna energia je tepelná energia zemskeho telesa, ktorej zdrojom je zostatkové teplo Zeme a teplo, ktoré vzniká pri rádioaktívnom rozpade hornín a pôsobením slapových síl*“,“.

Podľa § 5 ods. 2 banského zákona sa za nerastné bohatstvo považujú aj prírodné horninové štruktúry vhodné na využívanie geotermálnej energie.

Podľa čl. 4 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež podľa § 5 ods. 5 banského zákona je nerastné bohatstvo vo vlastníctve Slovenskej republiky.

V § 34 ods. 1 písm. d) banského zákona je uvedené cit.: „*osobitnými zásahmi do zemskej kôry sa podľa tohto zákona rozumie zriaďovanie, prevádzka, zabezpečenie a likvidácia zariadení na využívanie geotermálnej energie.*“

Znenie tohto ustanovenia nepriamo navádza k tomu, že každé využívanie geotermálnej energie spadá pod režim banského zákona a následne pod režim zákona č. 51/1988 Zb. podľa ktorého sa povoľujú osobitné zásahy do zemskej kôry, ako banská činnosť uvedená v § 2 písm. f) s poukázaním na § 18a. písm. c) tohto zákona.

V dôvodovej správe k zákonu č. 311/2013 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa geologický zákon a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, vrátane banského zákona v časti K Čl. II K bodom 1 až 4 je uvedené cit. : „*Osobitné zásahy do zemskej kôry sa dopĺňajú o zriaďovanie, prevádzku, zabezpečenie a likvidáciu zariadení na priemyselné využívanie geotermálnej energie. Zriaďovanie, prevádzka, zabezpečenie a likvidácia zariadení na priemyselné využívanie tepelnej energie zemskej kôry bola zakotvená v banskom zákone do roku 2002, kedy bola zákonom č. 558/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 44/1988 Zb. v znení neskorších predpisov zo zákona vypustená. Od uvedeného roku nie je určený orgán štátnej správy, ktorý by vykonával nad predmetnou činnosťou štátny dozor.*“ Z citovanej časti dôvodovej správy jednoznačne vyplýva, že zámerom legislatívnej úpravy bolo opätovne dostať do banského zákona príslušné ustanovenie na využívanie geotermálnej energie, a to práve na priemyselné využitie, aj keď v samotnom znení § 34 ods. 1 písm. d) banského zákona táto špecifikácia nie je uvedená a slovo „priemyselné“ sa do konečného znenia tohto ustanovenia nedostalo. Keďže text dôvodovej správy nie je právne záväzný, môže slúžiť len ako pomôcka pri aplikačnom výklade daného ustanovenia.

Samotný pojem priemyselné využitie nie je v banskom zákone definovaný. Podľa krátkeho slovníka slovenského jazyka pojem priemysel znamená odvetvie národného hospodárstva, zaoberajúce sa ťažbou surovín, ich spracovaním a výrobou tovarov (napr. strojársky priemysel, potravinársky ...). Pojem priemysel je zadaný i v odvetvových štatistikách (v metodických vysvetlivkách) Štatistického úradu Slovenskej republiky a to nasledovne cit.: „*Priemysel zahŕňa činnosti spojené s ťažbou a dobývaním, priemyselnou výrobou, dodávkou elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu a dodávkou vody; čistením a odvodom odpadových vôd, odpadov a služieb odstraňovania odpadov. Údaje sú za všetky podniky s hlavnou priemyselnou činnosťou vrátane živnostníkov. Hlavná priemyselná činnosť sa určuje podľa registrovanej príslušnosti organizácie k divíziám 05 až 39 Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev.2.*

Súbor priemyselných organizácií zahŕňa:

- a. *priemyselné podniky s počtom zamestnancov 20 a viac osôb, zapísané do obchodného registra,*
- b. *priemyselné podniky s počtom zamestnancov do 19 osôb (vrátane), zapísané do obchodného registra,*
- c. *fyzické osoby podnikajúce na základe živnostenského oprávnenia podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.*“

2. Využívanie geotermálnej energie na „priemyselné“ využitie podľa banských predpisov, ako osobitné zásahy do zemskej kôry

Na základe vyššie uvedeného môžeme za priemyselné využitie považovať každé komerčné využívanie geotermálnej energie organizáciami, cieľom ktorého bude odpredaj energie, ako komodity pri podnikaní za účelom dosiahnutia zisku, resp. každé využitie geotermálnej energie pri vyššie špecifikovanej vlastnej, či cudzej priemyselnej výrobe.

V tomto kontexte je veľmi dôležitá definícia organizácie uvedená v § 3a zákona č. 51/1988 Zb., ktorá znie cit.: „*Organizáciou sa podľa tohto zákona rozumejú právnické a fyzické osoby, ktoré v rámci podnikateľskej činnosti vykonávajú banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom, prípadne inú činnosť upravenú týmto zákonom.*“. Obvodný banský úrad môže povoliť banskú činnosť len takto definovanému subjektu. Už z tejto právnej úpravy je zrejmé, že fyzické osoby nespĺňajú definíciu organizácie a tým pádom im nie je možné povoliť banskú činnosť – osobitné zásahy do zemskej kôry na využívanie geotermálnej energie.

Samotnému povoleniu banskej činnosti na osobitné zásahy do zemskej kôry musí predchádzať hydrogeologický prieskum podľa geologického zákona. Nižšie v skratke uvádzame procesný postup od vykonania hydrogeologického prieskumu po povolenie banskej činnosti na osobitné zásahy do zemskej kôry – zriaďovanie, prevádzku, zabezpečenie a likvidáciu zariadení na využívanie geotermálnej energie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon, sa hydrogeologickým prieskumom o. i. zisťujú a overujú geologické podmienky na využívanie geotermálnej energie, ktorej zdrojom je teplo suchých hornín. Hydrogeologický prieskum sa člení na vyhľadávací, podrobný a doplnkový. Vo vyhľadávacom prieskume sa o. i. zisťujú a overujú vhodné horninové štruktúry na zriaďovanie zariadení na využívanie geotermálnej energie a určujú sa množstvá geotermálnej energie. V podrobnom prieskume sa overuje rozsah týchto horninových štruktúr, vypočíta sa množstvo geotermálnej energie a spracúvajú sa geologické podklady na zriaďovanie a prevádzku zariadení na využívanie geotermálnej energie.

Podľa § 9 geologického zákona sa na vykonávanie hydrogeologického prieskumu priznáva odborná spôsobilosť. Inak povedané, hydrogeologický prieskum na využívanie geotermálnej energie je možné vykonávať len ak je garantovaný - zastrešený fyzickou osobou s odbornou spôsobilosťou na vykonávanie týchto geologických prác podľa geologického zákona.

Podľa § 21 geologického zákona možno hydrogeologický prieskum prírodných horninových štruktúr na zriaďovanie a prevádzku zariadení na využívanie geotermálnej energie vykonávať len na prieskumnom území, ktoré určuje MŽP SR.

Celý proces hydrogeologického prieskumu na využívanie geotermálnej energie je vykonávaný prostredníctvom geologických metód a činností upravených v § 3 ods. 1 vyhlášky č. 51/2008 Z. z. a v zjednodušenom ponímaní predstavuje:

- stanovenie geologickej úlohy (§ 11 geologického zákona),
- projekt geologickej úlohy (§ 12 geologického zákona),
- samotné riešenie geologickej úlohy a vedenie geologickej dokumentácie, (§ 14 a 15 geologického zákona),
- vyhodnotenie geologickej úlohy v záverečnej správe (§ 16 geologického zákona),
- posúdenie a schválenie záverečnej správy MŽP SR (§ 18 ods. 2 geologického zákona)

Obsah a náležitosti záverečnej správy s výpočtom množstva geotermálnej energie je uvedený v prílohe č. 8 k vyhláške č. 51/2008 Z. z. Osobitné náležitosti záverečnej správy s výpočtom množstva geotermálnej energie upravuje § 39 tejto vyhlášky, pričom tá musí obsahovať:

- návrh na schválenie množstva geotermálnej energie,
- výpočet množstva geotermálnej energie podľa kategórií,
- podmienky a spôsob ochrany a využívania geotermálnej energie.

Podľa § 18 ods. 2 geologického zákona záverečnú správu s výpočtom množstva geotermálnej energie schvaľuje MŽP SR bez ohľadu na zdroj financovania do šiestich mesiacov od jej predloženia.

Po schválení záverečnej správy MŽP SR s výpočtom množstva geotermálnej energie je potrebné zabezpečiť ochranu predmetnej horninovej štruktúry aj s vymedzením na povrchu a to formou chráneného územia na osobitné zásahy do zemskej kôry, podľa § 34 ods. 3 s poukázaním na § 16 a 17 banského zákona. Konanie o určenie chráneného územia na osobitné zásahy do zemskej kôry - využívanie geotermálnej energie sa začína na návrh organizácie, orgánu štátnej správy alebo obce. Chránené územie určuje rozhodnutím miestne príslušný obvodný banský úrad po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.

Po určení chráneného územia na využívanie geotermálnej energie ešte stále nie je možné organizáciou vykonávať osobitné zásahy do zemskej kôry t. j. zriaďovať, prevádzkovať, zabezpečovať a likvidovať zariadenia na využívanie geotermálnej energie.

Podľa § 2 písm. f) zákona č. 51/1988 Zb. sú osobitné zásahy do zemskej kôry, medzi ktoré patrí zriaďovanie, prevádzka, zabezpečovanie a likvidácia zariadení na využívanie geotermálnej energie, banskou činnosťou.

V § 18a zákona č. 51/1988 Zb. je ako druh banskej činnosti pod písm. c) uvedené cit.: „Povolenie obvodného banského úradu sa vyžaduje na osobitné zásahy do zemskej kôry vrátane banských diel geologického prieskumu na tieto účely, ak svojim rozsahom zodpovedajú

rozmerom a podmienkam uvedeným v písmene a),“. Písm. a) §18a zákona č. 51/1988 Zb. uvádza, rozmery banských diel nasledovne: zvislé banské diela hlbšie ako 40 m, vodorovné a úklonné banské diela s dĺžkou väčšou ako 100 m, alebo aj uvedenými banskými dielami kratšími, ak sú z nich razené ďalšie banské diela, ktorých dĺžka spolu s uvedenými dielami presiahne 100 m. Povolenie sa vyžaduje aj na zabezpečenie a likvidáciu týchto diel.

Podľa STN 44 0001 Banské názvoslovie bod č. 1.18 je banské dielo definované, ako cit.: *„podzemný priestor vytvorený banskou činnosťou; za banské dielo sa považuje aj vetrací, odvodňovací, ťažobný a záchranný vrt a iné vrty, ktoré plnia funkciu banského diela (okrem vyhľadávacích a prieskumných vrtov“.*

Na to aby organizácia mohla zriaďovať, prevádzkovať, zabezpečovať či likvidovať zariadenia na využívanie geotermálnej energie, ako osobitného zásahu do zemskej kôry je potrebné povolenie banskej činnosti – rozhodnutie (na konanie sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov) miestne príslušného obvodného banského úradu podľa § 11 zákona č. 51/1988 Zb. Tu upozorňujeme, že organizácia, ktorá chce vykonávať banskú činnosť, musí mať obvodným banským úradom vydané banské oprávnenie podľa § 4a zákona č. 51/1988 Zb.

Konanie o povolenie banskej činnosti – osobitné zásahy do zemskej kôry sa vedie podľa § 17, 18, 18b prípadne podľa § 18e a 18f zákona č. 51/1988 Zb.

Žiadosť o povolenie banskej činnosti – osobitné zásahy do zemskej kôry sa predkladá s predpísanou dokumentáciou miestne príslušnému obvodnému banskému úradu. Rozsah predloženej dokumentácie upravuje vyhláška č. 89/1988 Zb. Súčasťou žiadosti musí byť dokumentácia osobitných zásahov do zemskej kôry podľa prílohy č. 9 tejto vyhlášky.

Je úplne samozrejmé, že pre vydanie povolenia banskej činnosti na osobitné zásahy do zemskej kôry musia byť vyriešené stretý záujmov, ako s účastníkmi konania, tak i dotknutými orgánmi a organizáciami chrániacimi záujmy podľa osobitných predpisov (zákon o vodách, zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie ...).

Pre využívanie geotermálnej energie prostredníctvom tepelných čerpadiel bolo vydané Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o tepelných čerpadlách a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy č. 2/2020 z 08.01.2020 (vid' príloha), z ktorého vyberáme, cit.:

„Čl. 4

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia a podzemnej vody použitím vrtu, pričom sa podzemná voda neodoberá ani nečerpá

(1) Tepelné čerpadlo odoberá tepelnú energiu z horninového prostredia a z podzemnej vody použitím vertikálneho vrtu, v ktorom je umiestnené v uzatvorených trubkách cirkulujúce médium, pomocou ktorého sa odoberá tepelná energia horninového prostredia a podzemnej

vody, resp. v prípade chladenia objektu sa tepelná energia odvádza do horninového prostredia a podzemnej vody. Pri tomto type tepelného čerpadla **sa nevyžaduje povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 21 ods. 1 vodného zákona, ale je potrebný súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. g) vodného zákona.** K vydaniu súhlasu si orgán štátnej vodnej správy vyžiada od žiadateľa hydrogeologický posudok vypracovaný oprávnenou osobou v zmysle § 4 geologického zákona.

(2) Vrty realizované pri vykonávaní geologických prác nie sú vodnými stavbami a nepovoľuje ich orgán štátnej vodnej správy. Orgán štátnej vodnej správy dáva vyjadrenie podľa § 28 ods. 2 písm. h) vodného zákona ku geologickým prácam a zemným prácam, ktoré sú vykonávané na inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. Ak budú vrty pre tento typ tepelného čerpadla umiestnené v inundačnom území a v ochrannom pásme vodárenského zdroja, orgán štátnej vodnej správy vydáva súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. a) a podľa § 27 ods. 1 písm. g) vodného zákona.

...

Čl. 5

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia

(1) Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia pomocou trubiek alebo hadíc s médiom umiestnených v plytkom horizonte (napr. pod povrchom záhrady) si nevyžadujú povolenie orgánu štátnej vodnej správy.

(2) Tento typ tepelného čerpadla podľa miestnych podmienok môže vyžadovať vyjadrenie podľa § 28 ods. 1 alebo ods. 2 písm. c) vodného zákona a súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. a) vodného zákona.

Z citovaných ustanovení usmernenia vyplýva, že uvedené typy tepelných čerpadiel orgány štátnej vodnej správy nepovoľujú, ale vydávajú k nim súhlas, resp. vyjadrenie, a to prostredníctvom okresného úradu v sídle kraja.

Podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vrty na využívanie geotermálnej energie a geotermálnych vôd do hĺbky 500 m podliehajú zisťovaciemu konaniu a nad 500 m povinnému hodnoteniu podľa tohto zákona.

3. Využívanie geotermálnej energie fyzickými osobami a subjektami nezriadenými za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti

Iná situácia, resp. procesný postup nastáva pre žiadateľov fyzické osoby - občanov a subjekty, ktoré neboli zriadené za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti (ďalej len „fyzické osoby“) keď banský zákon síce ustanovuje využívanie geotermálnej energie obecne, bez rozlíšenia na priemyselné využívanie a využívanie fyzickými osobami, no ďalšia právna úprava v zákone č. 51/1988 Zb. tento okruh osôb v definícii organizácie, na ktorý sa zákon vzťahuje a podmienkami potrebnými na vykonávanie banskej činnosti (§ 4a – banské oprávnenie), úplne vyníma.

V § 4 ods. 1 geologického zákona je definované, kto je oprávnený vykonávať geologické práce. Zároveň je tiež v § 4 ods. 2 geologického zákona uvedené, cit.: „*Na vykonávanie geologických prác občanmi na uspokojovanie ich osobných záujmov sa tento zákon nevzťahuje.*“ Z uvedeného vyplýva, že aj vrty na vykonávanie geologických prác za účelom ich následného použitia na získanie geotermálnej energie fyzickými osobami pre uspokojenie ich osobných záujmov nie je možné realizovať podľa geologického zákona.

Na základe vyššie uvedeného konštatujeme, že v prípade zriaďovania, prevádzky, zabezpečenia a likvidácie zariadení na využívania geotermálnej energie fyzickými osobami na uspokojovanie ich osobných potrieb, napr. pre vykurovanie vlastnej nehnuteľnosti, resp. príľahlých hospodárskych objektov a pod., sa toto využívanie geotermálnej energie nebude považovať za osobitné zásahy do zemskej kôry podľa banského zákona a zákona č. 51/1988 Zb. a teda za banskú činnosť.

Na takéto využívanie geotermálnej energie **nemusí a ani nemôže fyzická osoba:**

- a) podľa geologického zákona realizovať geologickú úlohu osobou s geologickým oprávnením, na jej realizáciu požiadať MŽP SR o určenie prieskumného územia, vyhodnocovať ju v záverečnej správe s jej schválením MŽP SR,
- b) požiadať príslušný obvodný bankský úrad o určenie chráneného územia na osobitné zásahy do zemskej kôry podľa banského zákona,
- c) požiadať o vydanie banského oprávnenia a povolenie banskej činnosti podľa zákona č. 51/1988 Zb.

Pre stanovenie postupu za účelom využívania geotermálnej energie fyzickými osobami je potrebné vychádzať zo stanoviska Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcie výstavby, odboru štátnej stavebnej správy, ktoré v liste č. 28837/2022/SSSVP/68425 z 27.06.2022 uvádza cit.:

„Samotné geologické vrty realizované pre fyzické osoby – občanov, resp. subjekty ktoré neboli zriadené za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti, slúžiace na využívanie geotermálnej energie napr. na vykurovanie, nie sú stavbou podľa § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, pokiaľ nie sú vodnou stavbou v súlade s § 52 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

V zmysle § 85 stavebného zákona zmenou v užívaní stavby sa rozumie zmena účelu užívania stavby, ktorá spočíva v zmene spôsobu užívania jej prevádzkového zariadenia - vykurovania bytového domu, teda zmena centrálného vykurovania na vykurovanie napr. z vlastnej kotolne alebo prostredníctvom tepelného čerpadla, pričom vyžaduje rozhodnutie stavebného úradu o zmene v užívaní stavby.

Stavebné povolenie je potrebné, ak ide o stavebné úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad stavby, zasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, mení sa spôsob užívania stavby a ohrozujú sa záujmy spoločnosti (§ 55 ods. 1 v spojení s § 66 stavebného zákona).

Ohlásenie stavebnému úradu postačí vtedy, ak ide o stavebné úpravy, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nemení sa spôsob užívania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti (§ 55 ods. 2 písm. c) v spojení s § 57 stavebného zákona).

Ak ide o stavebnú činnosť spočívajúcu v stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby a nezasahuje sa do nosných konštrukcií stavby, nie je potrebné, aby stavebník najskôr žiadal o stavebné povolenie a následne o kolaudačné rozhodnutie, pretože stavebný úrad môže v takomto prípade postupovať racionálne, a to tak, že o povolení stavebných úprav a aj o zmene v spôsobe užívania stavby rozhodne súčasne v jednom konaní a jedným povolením.

Podľa platného právneho poriadku platí zásada, že stavebné povolenia vydávajú príslušné stavebné úrady, t.j. obce, špeciálne stavebné úrady (vojenské a iné stavebné úrady), vždy v závislosti od druhu stavby.

V zmysle § 54 stavebného zákona stavby, ich zmeny a udržiavacie práce na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu.“

Z pohľadu štátnej banskej správy je strojové vrtanie studní a vrtov nad 30 m (teda i vrtov na využívanie geotermálnej energie) podľa § 3 písm. h) zákona č. 51/1988 Zb. činnosťou vykonávanou bankským spôsobom. Tieto činnosti môže vykonávať len organizácia definovaná v § 3a uvedeného zákona, t. j. právnické a fyzické osoby v rámci podnikateľskej činnosti. Činnosť vykonávaná bankským spôsobom uvedená v § 3 písm. b) až i) uvedeného zákona je podľa prílohy č. 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov viazanou živnosťou, zaradenou v Skupine 214 – Ostatné, pod poradovým číslom 45. Na projektovanie a vykonávanie tejto činnosti je potrebná odborná spôsobilosť podľa § 5 ods. 3 zákona č. 51/1988 Zb. v prepojení na vyhlášku MH SR č. 208/1993 Zb. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom.

Podľa staršieho usmernenia MD a V SR k problematike povoľovania geotermálnych vrtov uvedeného na webovej stránke ministerstva (bez značky a dátumu) je cit.: „Podľa § 62 ods. 1 písm. d) stavebného zákona je stavebný úrad v konaní o povolení uvedených prác povinný skúmať, či ich bude uskutočňovať osoba oprávnená na ich uskutočňovanie, t. j. osoba oprávnená prevádzkovať živnosť, ktorou podľa § 5 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. je fyzická osoba (živnostník) alebo právnická osoba, ak splní podmienky ustanovené živnostenským zákonom (ďalej len podnikateľ).

V intenciách § 76 ods. 2 stavebného zákona sa uvedené práce kolaudujú len v prípade, že to stavebný úrad určil pri ich povolení. Túto podmienku stavebný úrad zakotví do záväzných podmienok povolenia.“

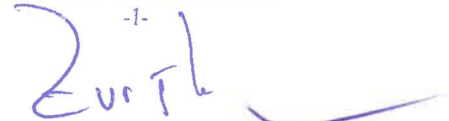
Na vrtanie studní a realizáciu vrtov nad 30 m sa vzťahuje ohlasovacia povinnosť na miestne príslušný obvodný bankský úrad podľa § 5a zákona č. 51/1988 Zb. a vyhlášky č. 89/1988 Zb.

Zároveň platí, že k stavebnému konaniu pre povolenie stavby (ktorého súčasťou je vykurovanie objektu), či zmenu účelu užívania stavby t. j. systému vykurovania využívaním geotermálnej energie prostredníctvom tepelných čerpadiel je potrebné doložiť súhlas resp. vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 27 ods. 1 písm. g), resp. 28 ods. 1 alebo 2 písm. c) vodného zákona - viď vydané Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o tepelných čerpadlách a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy č. 2/2020 z 08.01.2020.

Tiež je potrebné dokladovať vyjadrenie Okresného úradu v sídle kraja, orgánu ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde zriaďovanie vrtov podlieha zisťovaciemu konaniu resp. povinnému hodnoteniu podľa prílohy č. 8 tohto zákona - vrty na využívanie geotermálnej energie a geotermálnych vôd do hĺbky 500 m podliehajú zisťovaciemu konaniu a nad 500 m povinnému hodnoteniu podľa tohto zákona).

Hlavný banský úrad
Kammerhoľská 25
969 01 BANSKÁ ŠTIAVNICA

-1-

Ing. Bohumír Zvrškovec
predseda úradu

Prílohy:

- Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd MŽP SR o tepelných čerpadlách a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy č. 2/2020 z 08.01.2020,
- Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd MŽP SR o geotermálnych vodách a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy č. 3/2020 z 20.05.2020.

Na vedomie bez príloh:

- Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia výstavby, odbor štátnej stavebnej správy,
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia energetiky,
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov,
- Slovenská inovačná a energetická agentúra, sekcia implementácie EŠIF, odbor riadenia OP

**Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd
Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o tepelných čerpadlách
a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy**

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia vôd
Číslo: 2/2020-4
Bratislava, 08.01.2020

Číslo telefónu: 02/5956 3108

**Čl. 1
Všeobecné ustanovenia**

- (1) Tepelné čerpadlá sú zariadenia, ktoré odoberajú alebo ukladajú teplo z/do okolitého prostredia, ktorým môže byť podzemná alebo povrchová voda, horninové prostredie alebo vzduch. Tepelné čerpadlá pracujú na princípe cyklov kompresie a expanzie a skladajú sa z dvoch okruhov. Primárny okruh zahŕňa samotné tepelné čerpadlo, vonkajšie rozvody na odber alebo ukladanie tepla, vrty, studne na odber podzemnej vody a následné vsakovanie a pod. Sekundárny okruh je vykurovacou/chladiacou sústavou objektu a povoľuje sa spolu s objektom. Tepelné čerpadlá sa skladajú z výparníka, kompresora, kondenzátora a expanzného ventilu, pričom fungujú na rovnakom princípe ako chladnička. Získaný rozdiel v teplotách sa využíva na vykurovanie alebo na chladenie objektu, resp. na ohrev vody.
- (2) Tepelné čerpadlá pre účely tohto usmernenia sa rozdeľujú podľa toho, odkiaľ odoberajú alebo kam ukladajú teplo:
  - a) z/do podzemných vôd,
  - b) z/do horninového prostredia a podzemných vôd,
  - c) z/do povrchových vôd,
  - d) z/do horninového prostredia,
  - e) z/do vzduchu,
  - f) z/do odpadových vôd,
  - g) z/do geotermálnych vôd, prírodných liečivých a minerálnych vôd.
- (3) Predmetom usmernenia nie sú:
  - a) Tepelné čerpadlá podľa článku 1 odseku 2 písm. e) z dôvodu, že žiadnym spôsobom neovplyvňujú stav povrchových a podzemných vôd.
  - b) Tepelné čerpadlá podľa článku 1 odseku 2 písm. g) z dôvodu, že využívanie geotermálnych vôd bude predmetom samostatného usmernenia. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) sú geotermálne vody podzemnými vodami slúžiacimi ako médium na akumuláciu, transport a exploatáciu zemského tepla z horninového prostredia. Podľa § 3 písm. e) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“) je

geotermálna voda podzemnou vodou s minimálnou teplotou v mieste výveru 20°C. Na vody, ktoré sú vyhlásené za prírodné liečivé vody a prírodné minerálne vody sa vzťahuje osobitný predpis (zákon č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Čl. 2

Tepelné čerpadlá, ktoré čerpajú podzemnú vodu na odber/ukladanie tepla a po využití ju odvádzajú späť do podzemných vôd

- (1) Pri tomto type tepelného čerpadla je potrebné uviesť, že podľa § 3 ods. 4 vodného zákona podzemné vody sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a na účely, na ktoré je použitie pitnej vody ustanovené osobitným predpisom. Iné použitie podzemných vôd je možné iba pri zachovaní ich prednostného určenia. Podľa § 21 ods. 6 vodného zákona povolenie na odber podzemných vôd a na využívanie energetického potenciálu podzemných vôd nezaručuje odber týchto vôd v povolenom množstve ani v potrebnej kvalite.
- (2) K využívaniu energetického potenciálu podzemných vôd pre tepelné čerpadlá je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 21 ods. 1 písm. b) bod 1 a § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona. Ak budú vyčerpané podzemné vody následne odvádzané do podzemných vôd iba so zmenenou teplotou, orgán štátnej vodnej správy v povolení určí ukazovateľ teploty vypúšťanej vody. V prípade, ak pri použití tepelného čerpadla bude dochádzať k úprave používanej vody, orgán štátnej vodnej správy musí mať na zreteli § 37 ods. 1 vodného zákona (predchádzajúce zisťovanie) a § 37 ods. 4 vodného zákona - odpadové vody s obsahom znečisťujúcich látok, ktoré nie sú nebezpečné a nie sú uvedené v prílohe č. 1 vodného zákona, možno nepriamo vypúšťať do útvaru podzemnej vody, len ak sa vykonajú účinné opatrenia na obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd na základe predchádzajúceho zisťovania. Z toho vyplýva, že upravované podzemné vody nie je možné vypúšťať priamo do podzemných vôd. Podľa § 15 ods. 7 písm. g) vodného zákona za vstupy znečisťujúcich látok do podzemných vôd, ktoré možno vyňať podľa odseku 6 sú také vstupy, ktoré nepredstavujú z hľadiska množstva a obsahu akékoľvek súčasné alebo budúce nebezpečenstvo zhoršenia kvality ovplyvnených podzemných vôd.
- (3) V zmysle § 21 ods. 2 vodného zákona sa povolenie na osobitné užívanie vôd, ktoré možno vykonávať len s užívaním vodnej stavby, vydá pred vydaním stavebného povolenia na vodnú stavbu alebo súčasne v spoločnom konaní s povolením na vodné stavby. Podľa § 52 ods. 1 vodného zákona sú čerpacia a vsakovacia studňa pre technológiu tepelných čerpadiel vodnými stavbami.
- (4) Vodoprávnemu konaniu predchádzajú geologické práce podľa § 2 ods. 3 písm. b) bod 2 geologického zákona (podrobný hydrogeologický prieskum), ktoré je oprávnený vykonávať zhotoviteľ geologických prác podľa § 4 geologického zákona. Záverečná správa, ktorá vyhodnotí geologickú úlohu, musí byť vypracovaná v zmysle prílohy č. 7 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov a je podkladom pre ďalšie konania (územné konania a vodoprávne konania).
- (5) Vrty realizované pri vykonávaní geologických prác nie sú vodnými stavbami a nepovoľuje ich orgán štátnej vodnej správy. Orgán štátnej vodnej správy dáva vyjadrenie podľa § 28

ods. 2 písm. h) vodného zákona ku geologickým prácam a zemným prácam, ktoré sú vykonávané na inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. Zo záverečnej správy geologickej úlohy vyplynie, či geologickými prácami vyhotovené vrty budú zhotoviteľom zlikvidované po splnení svojho účelu, resp. budú zabezpečené tak, aby po technickom vystrojení mohli slúžiť ako čerpacia a vsakovacia studňa pre tepelné čerpadlo, ktoré umožnia osobitné užívanie vôd na základe povolení orgánov štátnej vodnej správy. Druh čerpacej skúšky a dobu jej trvania určí projekt geologickej úlohy (odporúča sa poloprevádzková čerpacia skúška nad 21 dní, STN 73 6614). Nakoľko bude predpokladaný čas trvania čerpacej skúšky pri hydrogeologickom prieskume nad 5 dní, podľa § 21 ods. 1 písm. g) vodného zákona je na čerpanie podzemných vôd a ich vypúšťanie do podzemných vôd potrebné povolenie na osobitné užívanie vôd. Podľa § 12 písm. i) Vyhlášky Slovenského banského úradu č. 89/1988 Zb. o racionálnom využívaní výhradných ložísk, o povoľovaní a ohlasovaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom (ďalej len „vyhláška č. 89/1988 Zb.“) sa jednotlivo ohlasuje strojové vŕtanie studní s hĺbkou väčšou ako 30 m, pričom podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky organizácia (ktorá vykonáva danú činnosť) ohlasuje banksú činnosť a činnosť vykonávanú bankským spôsobom obvodnému bankskému úradu.

- (6) Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako orgán štátnej vodnej správy sa vyjadruje podľa § 28 vodného zákona k zámeru vybudovať tepelné čerpadlo, ktoré bude vybudované či už pri rodinnom dome alebo pri inej budove, nakoľko pôsobnosť orgánov štátnej vodnej správy pri vypúšťaní odpadových vôd do podzemných vôd prináleží podľa § 61 písm. a) vodného zákona iba okresnému úradu a nie obci. Okresný úrad ako orgán štátnej vodnej správy vo svojom vyjadrení určí podmienky, za ktorých je možné realizovať daný typ tepelného čerpadla a uvedie všetky obmedzujúce faktory (napr. podzemné vody sú prednostne určené na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, povolenie na osobitné užívanie vôd bude na dobu určitú a pod.). Odporúčame orgánom štátnej vodnej správy na okresných úradoch, aby informovali obce, že vecná príslušnosť obce podľa § 63 vodného zákona im neprináleží povoľovať tento typ tepelného čerpadla (čerpaciu a vsakovaciu studňu a povolenie na osobitné užívanie vôd) ani pri rodinných domoch.
- (7) Príslušným orgánom štátnej vodnej správy pre vydanie povolenia na osobitné užívanie vôd a stavebného povolenia na čerpacie a vsakovacie studne pre tento typ tepelného čerpadla je okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie. K žiadosti o povolenie na osobitné užívanie vôd a stavebné povolenie je potrebné doložiť:
  - a) záverečnú správu geologickej úlohy a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o schválení záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody, ak je odber podzemnej vody nad 1 250 m³ mesačne alebo 15 000 m³ ročne; pre ostatné prípady stačí hydrogeologický posudok vypracovaný oprávnenou osobou v zmysle § 4 geologického zákona,
  - b) stanovisko správcu vodohospodársky významných vodných tokov (§ 11 ods. 7 písm. h) vodného zákona),
  - c) stanovisko Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky ako dotknutého orgánu v prípadoch týkajúcich sa ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov,
  - d) iné doklady v zmysle § 73 ods. 2 vodného zákona.
- (8) Orgány štátnej vodnej správy v správnom konaní vyhodnotia okruh účastníkov konania a podľa § 73 ods. 5 vodného zákona doručia pozvanie na ústne pojednávanie účastníkom konania a dotknutým orgánom do vlastných rúk najneskôr osem dní, v zložitejších prípadoch 30 dní pred ústnym pojednávaním.

- (9) Orgán štátnej vodnej správy môže povoliť osobitné užívanie vôd a stavebne povoliť čerpaciu a vsakovaciu studňu spolu s potrubím primárneho okruhu tepelného čerpadla. Podľa § 21 ods. 2 vodného zákona sa povolenie na osobitné užívanie vôd vydáva na určitý čas. Podľa § 21 ods. 4 vodného zákona povolenie na odber podzemných vôd možno vydať na desať rokov a povolenie na vypúšťanie odpadových vôd do podzemných vôd sa vydáva najviac na šesť rokov. Podľa § 2 písm. j) vodného zákona odpadovou vodou je voda použitá v obytných, výrobných, poľnohospodárskych, zdravotníckych a iných stavbách a zariadeniach alebo v dopravných prostriedkoch, pokiaľ má po použití zmenenú kvalitu (zloženie alebo teplotu). Na základe uvedeného odporúčame vydávať povolenie na odber podzemných vôd a povolenie na vypúšťanie odpadových vôd jednotne, t. j. na šesť rokov. Po vybudovaní studní – čerpaciej a vsakovacej, budú tieto na základe žiadosti stavebníka skolaudované a dané do užívania.
- (10) Podľa § 6 ods. 5 vodného zákona ten, kto odoberá povrchovú vodu alebo podzemnú vodu z jedného odberného miesta v množstve nad 15 000 m³ ročne alebo nad 1 250 m³ mesačne na uspokojovanie osobných potrieb domácnosti a ten, kto na podnikateľskú činnosť odoberá povrchovú vodu alebo podzemnú vodu alebo využíva osobitné vody, je povinný oznamovať údaje o týchto odberoch a údaje určené v povolení podľa § 21 ods. 2 písm. b) a c) vodného zákona raz ročne poverenej osobe, ktorá ich poskytne správcovi vodohospodársky významných vodných tokov. Podľa § 6 ods. 6 vodného zákona ten, kto vypúšťa odpadové vody alebo osobitné vody do povrchových vôd alebo podzemných vôd v množstve nad 10 000 m³ ročne alebo nad 1 000 m³ mesačne z domácnosti a ten, kto pri podnikateľskej činnosti produkuje a vypúšťa odpadové vody, osobitné vody alebo geotermálne vody do povrchových vôd alebo podzemných vôd, je povinný oznamovať údaje o týchto vypúšťaných vodách a údaje určené v povolení podľa § 21 ods. 2 písm. d) vodného zákona raz ročne poverenej osobe, ktorá ich poskytne správcovi vodohospodársky významných vodných tokov.
- (11) Podľa § 79 ods. 2 vodného zákona sa spoplatňuje odber podzemných vôd v množstve nad 15 000 m³ za kalendárny rok alebo 1 250 m³ za mesiac. Sadzbu poplatku za odber podzemných vôd na energetické využitie ustanovuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení neskorších predpisov.

Čl. 3

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do povrchových vôd, pričom sa povrchová voda neodoberá ani nečerpá

- (1) Povrchovými vodami sú v zmysle § 3 ods. 2 vodného zákona vnútrozemské vody okrem podzemných vôd.
- (2) Tento typ tepelného čerpadla odoberá teplo alebo odovzdáva teplo (ak sa využíva na chladenie objektu) povrchových vôd pomocou kovových trubiek alebo plastových hadíc, ktoré sú naplnené médiom na prenos tepla a sú umiestnené vo väčšine prípadov na dne vodného toku, vodnej nádrže, rybníka, jazierka a pod. Pri takomto type tepelného čerpadla sa neodoberá povrchová voda v zmysle § 21 ods. 1 písm. a) bod 1 vodného zákona a nevypúšťa odpadová voda podľa § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona. Orgán štátnej vodnej správy (príslušný okresný úrad) vydáva povolenie podľa § 21 ods. 1 písm. j) vodného zákona na iné osobitné užívanie povrchových vôd. V správnom konaní orgán štátnej vodnej

správy postupuje podľa § 73 vodného zákona, pričom účastníkom konania je vždy správca vodohospodársky významného vodného toku z dôvodu výkonu vodohospodárskeho manažmentu povodia (§ 11 ods. 7 a 9 vodného zákona). Orgán štátnej vodnej správy podľa povahy žiadosti určí známych účastníkov konania, napr. správca vodného toku, vlastník (správca) vodnej nádrže, rybníka, Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina (najmä ak sa tepelné čerpadlo bude využívať aj na chladenie objektu a v blízkosti je rybársky revír, atď.).

- (3) Kovové trubky alebo plastové hadice nie sú vo všeobecnosti vodnými stavbami a preto sa nevyužíva § 26 vodného zákona. Tento typ tepelného čerpadla vyžaduje vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 ods. 2 písm. c) vodného zákona.

Čl. 4

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia a podzemnej vody použitím vrtu, pričom sa podzemná voda neodoberá ani nečerpá

- (1) Tepelné čerpadlo odoberá tepelnú energiu z horninového prostredia a z podzemnej vody použitím vertikálneho vrtu, v ktorom je umiestnené v uzatvorených trubkách cirkulujúce médium, pomocou ktorého sa odoberá tepelná energia horninového prostredia a podzemnej vody, resp. v prípade chladenia objektu sa tepelná energia odvádza do horninového prostredia a podzemnej vody. Pri tomto type tepelného čerpadla sa nevyžaduje povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 21 ods. 1 vodného zákona, ale je potrebný súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. g) vodného zákona. K vydaniu súhlasu si orgán štátnej vodnej správy vyžiada od žiadateľa hydrogeologický posudok vypracovaný oprávnenou osobou v zmysle § 4 geologického zákona.
- (2) Vrty realizované pri vykonávaní geologických prác nie sú vodnými stavbami a nepovoľuje ich orgán štátnej vodnej správy. Orgán štátnej vodnej správy dáva vyjadrenie podľa § 28 ods. 2 písm. h) vodného zákona ku geologickým prácam a zemným prácam, ktoré sú vykonávané na inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. Ak budú vrty pre tento typ tepelného čerpadla umiestnené v inundačnom území a v ochrannom pásme vodárenského zdroja, orgán štátnej vodnej správy vydáva súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. a) a podľa § 27 ods. 1 písm. g) vodného zákona.
- (3) Podľa § 12 písm. i) vyhlášky č. 89/1988 Zb. sa jednotlivo ohlasuje strojové vrtanie studní s hĺbkou väčšou ako 30 m, pričom podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky organizácia (ktorá vykonáva danú činnosť) ohlasuje banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom obvodnému banskému úradu.

Čl. 5

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia

- (1) Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do horninového prostredia pomocou trubiek alebo hadíc s médiom umiestnených v plytkom horizonte (napr. pod povrchom záhrady) si nevyžadujú povolenie orgánu štátnej vodnej správy.
- (2) Tento typ tepelného čerpadla podľa miestnych podmienok môže vyžadovať vyjadrenie podľa § 28 ods. 1 alebo ods. 2 písm. c) vodného zákona a súhlas podľa § 27 ods. 1 písm. a) vodného zákona.

Čl. 6

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú/ukladajú teplo z/do odpadových vôd

Tepelné čerpadlá, ktoré odoberajú alebo ukladajú teplo z/do odpadových vôd vyžadujú vyjadrenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 ods. 2 písm. c) vodného zákona a povolenie podľa § 21 ods. 1 písm. j) vodného zákona.

Čl. 7

Zrušovacie ustanovenie

Týmto usmernením sa zrušuje stanovisko Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky č. 9918/2016 zo dňa 23.08.2016 k problematike tepelných čerpadiel typ voda – voda a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy.

Čl. 8

Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Ing. Vladimír Novák
generálny riaditeľ sekcie
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky

**Usmernenie generálneho riaditeľa sekcie vôd
Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o geotermálnych vodách
a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy**

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia vôd
Číslo: 3/2020-4
Bratislava, 20.05.2020

Číslo telefónu: 02/5956 3108

**Čl. 1
Všeobecné ustanovenia**

- (1) Geotermálne vody sú podľa § 3 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) podzemné vody slúžiace ako médium na akumuláciu, transport a exploataciu zemského tepla z horninového prostredia.
- (2) Definícia geotermálnych vôd je uvedená aj v § 3 písm. e) zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „geologický zákon“) ako podzemná voda s minimálnou teplotou v mieste výveru 20 °C. Ide o definíciu na účely geologického zákona.
- (3) Podľa § 2 písm. j) vodného zákona odpadovou vodou je voda použitá v obytných, výrobných, poľnohospodárskych, zdravotníckych a iných stavbách a zariadeniach alebo v dopravných prostriedkoch, pokiaľ má po použití zmenenú kvalitu (zloženie alebo teplotu), ako aj priesaková voda zo skládok odpadov a odkalísk.
- (4) Ak boli geotermálne vody uznané za prírodné liečivé vody alebo prírodné minerálne vody, vzťahuje sa na ne zákon č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý je v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Čl. 2

- (1) Podľa § 3 písm. a) geologického zákona sa na účely tohto zákona definuje geologické dielo ako povrchové alebo podzemné dielo v zemskej kôre, najmä horizontálne, zvislé a úklonné bankské diela, ryhy, výkopy, odkopy, lomové steny a vrty potrebné na vykonávanie geologických prác. Vrty realizované pri vykonávaní geologických prác nie sú vodnými stavbami a nepovoľuje ich orgán štátnej vodnej správy.

- (2) Zo záverečnej správy geologickej úlohy vyplynie, či geologickými prácami vyhotovený vrt bude v súlade s § 31 geologického zákona zhotoviteľom geologických prác zlikvidovaný po splnení svojho účelu, resp. bude zabezpečený tak, aby po technickom vystrojení mohol slúžiť ako zdroj geotermálnej vody, ktorý umožní osobitné užívanie vôd na základe povolení orgánov štátnej vodnej správy.

Čl. 3

- (1) Orgán štátnej vodnej správy dáva vyjadrenie podľa § 28 ods. 2 písm. e) vodného zákona na určenie prieskumného územia, zväčšenia prieskumného územia alebo predĺženie platnosti prieskumného územia podľa § 21 ods. 2 písm. b) prvého bodu geologického zákona alebo podľa § 28 ods. 2 písm. h) vodného zákona ku geologickým prácam a zemným prácam, ktoré sú vykonávané na inundačných územiach a v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. Druh čerpacej skúšky a dobu jej trvania určí projekt geologickej úlohy (odporúča sa poloprevádzková čerpacia skúška nad 21 dní, STN 73 6614). Ak bude predpokladaný čas trvania čerpacej skúšky pri hydrogeologickom prieskume dlhší ako 5 dní, podľa § 21 ods. 1 písm. g) vodného zákona, je na čerpanie podzemných vôd a ich vypúšťanie do povrchových vôd alebo do podzemných vôd potrebné povolenie na osobitné užívanie vôd. Strojové vrtanie studní s dĺžkou nad 30 m je podľa § 3 písm. h) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov činnosťou vykonávanou banským spôsobom, pričom podľa § 5 ods. 2 tohto zákona činnosť vykonávanú banským spôsobom možno vykonávať na základe oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia vydaného alebo uloženého rozhodnutím podľa tohto zákona, zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“) alebo podľa osobitných predpisov a podľa § 5a tohto zákona je povinnosť písomne ohlásiť túto činnosť obvodnému banskému úradu príslušnému podľa miesta výkonu činnosti.
- (2) Na odber geotermálnych vôd a vypúšťanie geotermálnych vôd je potrebné povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 21 ods. 1 písm. b) prvého bodu a § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona. Ak budú odobrané geotermálne vody odvádzané do povrchových vôd alebo do podzemných vôd, orgán štátnej vodnej správy v povolení určí ukazovatele vypúšťanej vody. Pri povoľovaní vypúšťania geotermálnych vôd do povrchových vôd orgán štátnej vodnej správy určí ukazovateľ teploty vypúšťanej vody podľa kvalitatívnych cieľov povrchovej vody uvedenej v prílohe č. 2 časť C nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd (ďalej len „NV SR č. 269/2010 Z. z.“) v závislosti od toho, či ide o vody lososové alebo o vody kaprové. Údaje o členení vôd podľa § 3 ods. 3 zákona č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov poskytne orgánu štátnej vodnej správy Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, alebo ho možno získať z evidencie rybárskych revírov na adrese: <https://www.minzp.sk/voda/rybarstvo/>. Ukazovatele vyjadrujúce mineralizáciu geotermálnej vody určí orgán štátnej vodnej správy v súlade s imisnými limitmi uvedenými v prílohe č. 5 a v prílohe č. 2 NV SR č. 269/2010 Z. z. Analogicky postupuje orgán štátnej vodnej správy pri povoľovaní vypúšťania odpadových vôd z bazénov, v ktorých bola využitá geotermálna voda, so zreteľom na § 36 vodného zákona a určuje primerane ukazovatele vypúšťanej odpadovej vody podľa NV SR č. 269/2010 Z. z. Pri vypúšťaní geotermálnych vôd do podzemných vôd je potrebné postupovať podľa § 37 vodného zákona a každé povolenie vyhodnocovať individuálne aj vzhľadom na určenie príslušných ukazovateľov kvality vypúšťanej vody.

- (3) Podľa § 21 ods. 2 vodného zákona sa povolenie na osobitné užívanie vôd, ktoré možno vykonávať len s užívaním vodnej stavby, vydá pred vydaním stavebného povolenia na vodnú stavbu alebo súčasne so stavebným povolením v spoločnom konaní. Podľa § 52 ods. 1 vodného zákona je studňa vodnou stavbou. Ak bude vrt po technologickom vystrojení slúžiť ako studňa, stáva sa vodnou stavbou, ktorá umožní osobitné užívanie vôd.
- (4) Konaniu orgánov štátnej vodnej správy budú predchádzať geologické práce, ktoré je oprávnený vykonávať zhotoviteľ geologických prác podľa § 4 geologického zákona. Záverečná správa, ktorá vyhodnotí geologickú úlohu, musí byť vypracovaná podľa prílohy č. 7 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 51/2008 Z. z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov a je podkladom pre ďalšie konania (územné konania a konania orgánov štátnej vodnej správy).
- (5) Príslušným orgánom štátnej vodnej správy pre vydanie povolenia na osobitné užívanie geotermálnych vôd a stavebného povolenia na vrt (studňu) je okresný úrad v sídle kraja podľa § 60 ods. 1 písm. a) tretieho bodu vodného zákona. K žiadosti o povolenie na osobitné užívanie geotermálnych vôd a stavebné povolenie sa prikladá:
- a) záverečná správa geologickej úlohy a rozhodnutie ministerstva o schválení záverečnej správy s výpočtom množstiev podzemnej vody, ak je odber podzemnej vody nad 1 250 m³ mesačne alebo 15 000 m³ ročne; pre ostatné prípady bude postačovať stanovisko hydrogeológa, (hydrogeologický posudok) vypracovaný oprávnenou osobou podľa § 4 geologického zákona,
  - b) stanovisko správcu vodohospodársky významných vodných tokov podľa § 11 ods. 7 písm. h) vodného zákona,
  - c) stanovisko Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky ako dotknutého orgánu v prípadoch týkajúcich sa ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov,
  - d) iné doklady podľa § 73 ods. 2 vodného zákona.
- (6) Orgány štátnej vodnej správy v správnom konaní postupujú podľa § 73 vodného zákona, podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- (7) Podľa § 15 ods. 6 vodného zákona orgán štátnej vodnej správy môže z opatrení na zabránenie alebo na obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd povoliť vyňatie vstupov znečisťujúcich látok do podzemných vôd, ak takéto vypúšťanie znečisťujúcich látok do podzemných vôd nebude ústupkom vzhľadom na dosiahnutie environmentálnych cieľov stanovených pre daný útvar podzemnej vody a ak sa vykoná účinné monitorovanie daných útvarov podzemných vôd; pri povoľovaní sa určia aj podmienky vyňatia vstupov znečisťujúcich látok do podzemných vôd. Evidenciu týchto povolení vedie podľa § 59 ods. 1 písm. v) vodného zákona Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Podľa § 15 ods. 7 písm. a) vodného zákona sú to také vstupy, ktoré sú výsledkom spätnej injektáže vody využívanej na geotermálne účely do toho istého kolektora podzemnej vody.
- (8) Zriaďovanie, prevádzka, zabezpečenie a likvidácia zariadení na využívanie geotermálnej energie sú osobitnými zásahmi do zemskej kôry podľa § 34 ods. 1 písm. d) banského zákona.

- (9) Osobitné zásahy do zemskej kôry sú podľa § 2 písm. f) zákona č. 51/1988 Z. z. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov banskou činnosťou, pričom podľa § 5 ods. 2 tohto zákona banskú činnosť možno vykonávať na základe oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia vydaného alebo uloženého rozhodnutím podľa tohto zákona, banského zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Čl. 4

- (1) Na odber geotermálnej vody a jej vypúšťanie sa vzťahujú ustanovenia § 6 vodného zákona. Podľa § 6 ods. 5 vodného zákona ten, kto odoberá povrchovú vodu alebo podzemnú vodu z jedného odberného miesta v množstve nad 15 000 m³ ročne alebo nad 1 250 m³ mesačne na uspokojovanie osobných potrieb domácnosti a ten, kto odoberá povrchovú vodu alebo podzemnú vodu na základe povolenia podľa § 21 ods. 1 písm. a) prvého bodu, písm. b) prvého bodu a písm. h) až j) alebo využíva osobitné vody, je povinný oznamovať údaje o týchto odberoch a údaje určené v povolení podľa § 21 ods. 2 písm. b) a c) raz ročne poverenej osobe, ktorá ich poskytne správcovi vodohospodársky významných vodných tokov. Podľa § 6 ods. 6 vodného zákona ten, kto vypúšťa odpadové vody alebo osobitné vody do povrchových vôd alebo podzemných vôd v množstve nad 10 000 m³ ročne alebo nad 1 000 m³ mesačne z domácnosti a ten, kto produkuje a vypúšťa odpadové vody, osobitné vody alebo geotermálne vody do povrchových vôd alebo podzemných vôd na základe povolenia podľa § 21 ods. 1 písm. c), je povinný oznamovať údaje o týchto vypúšťaných vodách a údaje určené v povolení podľa § 21 ods. 2 písm. d) raz ročne poverenej osobe, ktorá ich poskytne správcovi vodohospodársky významných vodných tokov.
- (2) Podľa § 79 ods. 2 vodného zákona sa spoplatňuje odber podzemných vôd v množstve nad 15 000 m³ za kalendárny rok alebo 1 250 m³ za mesiac. Sadzbu poplatku za odber podzemných vôd na energetické využitie ustanovuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení neskorších predpisov.

Čl. 5

- (1) Vodný zákon neupravuje možnosť určenia ochranného pásma pre geotermálne vody. Na ochranu geotermálnych vôd a na zabezpečenie trvalej a dlhodobej výdatnosti geotermálneho vrtu orgány štátnej vodnej správy využívajú ustanovenia § 28 vodného zákona, pričom vo svojom vyjadrení k prieskumným územiám posudzujú prípadné ovplyvnenie existujúcich zdrojov geotermálnych vôd novými vrtmi, ktoré sa budú realizovať v rámci nových prieskumných území. Ochrana geotermálnych vôd je zabezpečená aj prostredníctvom § 21 ods. 7 písm. b) vodného zákona, nakoľko schválená záverečná správa z geologickej úlohy s výpočtom využiteľných množstiev podzemných vôd je jedným z regulačných dokladov pri povoľovaní ďalších odberov geotermálnych vôd v danom území.
- (2) Geotermálny vodný zdroj, ktorý bol povolený na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu a podkladov na odber geotermálnej vody, nie je vodárenským zdrojom a nie je možné postupovať podľa § 32 vodného zákona, ktorý upravuje ochranné pásma vodárenských zdrojov a ktoré sa zriaďujú na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov.

- (3) Pri kvantitatívnej ochrane geotermálnych vôd, ktoré nie sú podzemnými vodami prednostne určenými na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, nemožno postupovať podľa § 55 ods. 2 vodného zákona, podľa ktorého je orgán štátnej vodnej správy oprávnený v záujme ochrany vodnej stavby určiť pásmo ochrany podľa jej povahy a zakázať alebo obmedziť v ňom výstavbu niektorých stavieb alebo činností.

Čl. 6

Podľa prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vrty na využívanie geotermálnej energie a geotermálnych vôd do hĺbky 500 m podliehajú zisťovaciemu konaniu a nad 500 m povinnému hodnoteniu; odbery geotermálnych vôd bez limitu podliehajú zisťovaciemu konaniu.

Čl. 7 Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Ing. Vladimír Novák
generálny riaditeľ sekcie vôd
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky